

Straffets funktion i civil olydnad

Många plogbillar jag känner, inklusive mig själv, vill riva alla fängelser och avskaffa straff. Anne Montgomery, Phil Berrigan och flera andra som gjort en rad plogbillsaktioner och spenderat flera år i fängelse, betonar straffet som statens yttersta instrument för makt. Phil hävdar att staten bygger på lagen som bygger på straffet.

Precis som Henry David Thoreau, när han 1849 lanserade tankarna bakom civil olydnad, så är kampen för många i plogbillsrörelsen inte riktad mot regeringen eller ledarna. Civil olydnad ses i den här traditionen som riktad mot lydnaden. Det är alltså inte ledarna eller regeringen som är problemet utan alla som protesterar men ändå lyder (Thoreau). Genom att utmana rädslan för straff så tänker man sig att fängelset avskaffas och till slut rivs. De blir meningslösa precis som de rester som finns kvar av Berlinmuren. Fängelset är vår rädsla för straff. Om jag förstått tankarna rätt så stärker strikt laglighet eller hemlighetsmakeri rädslan för straff och därmed statens makt.

Målet är medlet

Plogbillsrörelsen betonar alltså direkt aktion. Målet är medlet. Utför målet direkt. Vill du ha bort vapen så avrusta vapen. Men direkt aktion blir naivt om en maktanalys saknas. Det är inte aktionen som förändrar utan möjligheten att skapa ett nytt system som undergräver det gamla. Om en grundpelare i statens makt är lagen och vår lydnad till den. Så måste den direkta aktionen vara både en direkt lösning på problemet (avrusta, proppa igen avloppsrör för giftutsläpp, ge flyktingar fristad) men den måste också utmana det orättfärdiga systemets grund - lydnaden. Om direkta aktioner inte utmanar lydnaden så blir de inte systemöverskridande (revolutionära) lika lite som protester.

Om man ska dra denna analys till sin spets så innebär det att lagliga aktioner eller lågrisk civil olydnad inte har någon större verkan för att undergräva statens fundament - lagen. Rädslan för fängelse och skadestånd måste utmanas ordentligt. Många plogbillar ser alltså straffet som viktigt eftersom det skulle vara statens grundpelare. Precis som Toivo Jokkala skriver finns det ingen anledning att idealisera straff eller mystifiera det. Proteströrelser vänder sig mot makthavare. Men en revolutionär rörelse måste vända sig mot systemets

fundament. Och det är ytterst lydnaden vi kämpar emot.

Per Herngren,
2002, version 0.2.2

Detta var ett svar till Yelah-ledaren: "Civil olydnad, dogmer och straff" av Toivo Jokkala

Referens

Per Herngren, *Civil olydnad - en dialog*, Lindelöw, 1999.